

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . . 3 ft.
Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Megyei közgyűlés

január 15-én

Szép száraz időnk, népes közgyűlésünk volt. Fontosabb és nagyobb érdekeket érintő javaslat nem kevés forgott szőnyegen. Pláne választás is volt 3 állásra; azonkívül számos fontos bizottság frissített föl, vagy választott ujra. R. k. pap feltűnően sok vett részt a gyűlésen, örvendetes jelül annak, hogy ők a nép anyagi érdekeit a zöld asztalnál éppen úgy szívükön hordják, mint a templomban és iskolában. Egy futólagos pillantás alatt észrevettük az almási, jankováci, mélykúti, garai, sztanisicsi, futtaki, bukini, óbecsei, ókéri, rác-militicsi, bezdáni stb. plébános urakat, nemkülönben sok földbirtokos, jegyző és értelmes polgár volt jelen.

Főispánur ő méltósága féltizkor éljenzéssel fogadtatván a teremben, bevezetőleg a következő beszédet mondotta:

T. megyei közgyűlés!

Egy éve mult, hogy a megye kormányzata a Tek törvényhatósági bizottság a jelenlegi tisztikarra bízta.

Elegendő idő arra, hogy az, ki a tisztikar működését folytonos figyelemmel kíséri, afelett ítéletet mondhatson.

Időszerűnek találok a tek. megyei bizottság előtt jelen alkalommal előadni ez irányban észleleteimet, hogy egyrészt a t. törvényhatósági bizottság tagjai, kik nem mindegyikének van alkalmuk a közigazgatás menetét folytonos figyelemmel kísérni, tudomást szerezzenek arról, hogy azok, kiket bizalmukkal megajándékoztak, ennek mennyiben feleltek meg; másrészt pedig, hogy a tisztikar tagjai hibáikra a nyilvánosság előtt figyelmeztetvé, abból okuljanak.

A szoroson vett közigazgatási szaknál alkalmazott központi tisztviselők a reájuk bízott teendőket kielégítő pontossággal és szakértelemmel teljesítik, de a tisztikar működésében hiányzik azon összhang, azon testületi szellem, mely nélkül valamely jelentékenyebb eredmény, előhaladás nem képzelhető.

A tisztviselők nagy részének nyugodt a lelkiismerete, ha azon munkát, melynek végzése reá bízott, gépszerűleg elvégzi; a kezdeményezést mindenekben főnökétől, az alispántól várja, ki iparkodik is önfeláldozó buzgalommal abbéli hivatásának megfelelni és kizárólag neki is lehet köszönni, hogy adminisztrációnk ki elégitő. De ha az előadók, kik a megyénél divó — általam helyesnek tartott — szokás szerint külön külön szakokban dolgoznak, és kik ezen szakok hiányairól legjobb tudomással birhatnak, — nem várván a főnök kezdeményezését, a tapasztalt hiányokra, a szükséges reformokra ők figyelmeztetnek a főnököt és szakosított javaslattal állanak elő, — az adminisztráció ezáltal felette nyerne ugy jóságban, mint gyorsaságban.

Ez a megyénél a multban így volt; egyik tisztviselő a másikat egész odaadással támogatta, és az ezáltal elért jó eredményre mindegyik büszke volt.

Megyének érdekében kívánom, hogy az előbbi állapot helyreálljon.

A járási tisztviselők között van néhány kitűnő, kik felfogván hivatásukat, példányképpül szolgálhatnak nemcsak a megye, hanem más megyék tisztviselőinek is.

De vannak a járási tisztviselők között többen olyanok is, kik a járási tisztviselő két főtulajdonosságát: az erélyt és tapintatot többé-kevésbé nélkülözik.

Az ilyenektől a felsőbbi rendeletek kellő végrehajtását sem, annál kevésbé pedig kezdeményezést és önálló működést várni nem lehet.

Én különben nem mulasztok el egy alkalmat sem, hogy buzdítás és intelmek által e bajon némileg segítsek.

Végül hozom fel az árvászelét és ezen szakra nézve ki kell jelentenem, hogy annak működésével megelégedve nem vagyok

Az árvászelék tagjainak nagy részében hiányzik annak tudata, hogy a közigazgatás mily fontos ágának végzése van reájuk bízva.

Az árvászelék működését lassúság, felületesség jellemzi. A törvények, szabályok nem kellőleg alkalmaztatnak, az ügyek nem kellő gyorsasággal intéztetnek el.

Eddig két esetben már a fegyelmi vizsgálatot voltam kénytelen elrendelni és az árvászelék tagjai, kettőnek kivételével, mind fegyelmi vizsgálat alatt állanak.

A mult év végén a közigazgatási bizottság — indítványom folytán — elnökletem alatt egy bizottságot küldött ki, mely az árvászelék egész ügykezelését a legtüzetesebben megvizsgálta.

A vizsgáló bizottság rosszakaratot és viszályt nem, hanem mulasztást annál többet talált.

Ugy én, mint a közigazgatási bizottság, a legnagyobb erélyvel ügyelünk fel az árvászelék működésére, és ha eddigi enyhébb eljárásunk — mit nem hiszek — sikerre nem vezetne, a szigor nagyobb fokát is írjuk alkalmazni, és így a t. törvényhatósági bizottság meg lehet nyugodva, hogy e téren is az állapot javulni fog.

Egészen elfogulatlanul nem szépitve tartam elő megyei közigazgatásunk állapotát. Sokkal jobban lehetne, mint van, de a tisztikar tagjainak fokozottabb és összetartóbb működése mellett, mit előmozdítani egész erővel iparkodandok — az állapot bizonyára rövid idő alatt javulni fog. (Hosszant tartó éljenzés!)

A tárgyalás a következő sorrendben folyt le:

1. Alispáni jelentés az utolsó évnegyedben történt fontosabb eseményekről. Jövőre egész terjedelmében hoztuk a nagyszabású, érdekes és adatokban gazdag jelentést, melyet sok ízben megszakított az éljen és helyes!

2. Belügyminiszteri rendelet a községi-nyelvi szigorlat tárgyai és megtartási módja, nem kevésbé a vizsgáló bizottságok szervezete tárgyában. A leirat hangsúlyozza, hogy a részletekbe ható paragrafus-hajszolás, a nem szoroson községi törvények ismerete ne vétessék célba; azonban viszont alaposan és biztosan követeltessek minden olyan törvénynek tudása és praktikus ismerete, melyeket az ország törvényhozása végrehajtás céljából a községek hatáskörébe utalt. A jegyzővizsgáló bizottság tagjai: alispán, ügyész, adófelügyelő, tanfelügyelő; a közgyűlés megbízásából: Molnár Miklós, Antunovits József. A megyei jegyzői egyletnek két tagja: Radimetzky Ferenc, Bosnyák János.

3. A m. kir. belügyminiszteriumnak 56,590. sz. a. kelt rendelete, melylyel a megye 1885-ik évi költségvetését tudomásul veszi. Helyeseltetik.

4. A nagyméltóságú m. kir. közmunka- és közlekedési miniszteriumnak 1884 évi november hó 5-én 39,781. szám alatt kelt — a behajthatlan közmunka tartozások leiratása tárgyában alkotott megyei szabályrendelet jóváhagyására vonatkozó intézvénye. Tudomásul vétetik.

5. A m. kir. honvédelmi miniszternek intézvénye a loávató bizottságoknak 1885-ik évre leendő megalakítása tárgyában. A mult évi tagok megmaradnak.

6. Az Alföldy Jenő megyei aljegyző elhalála által megürült aljegyzői állásnak választás útján való betöltése. Főispánur a kandidáló bizottságba kinevezte Fernbach Bálint, Latinovits Ernő, Korbai Károly urakat; a közgyűlés megválasztja Szulik József, Vojnits Dávid, dr. Offenheimer Vilmos urakat. Az öt percre felfüggesztett ülés folytattatván, aljegyzővé egyhangulag megválasztatik Zákó Milán tb. alj. közig. gyak.

7. A Dr. Hipp Antal palánkai járásorvosnak leköszönése folytán megürült járásorvosi állásnak és esetleg az ezen választás által netán megürülő más járásorvosi állásnak választás útján való betöltése. Dr. Hipp Antalnak hosszú és hasznos szolgálataira tekintettel, elismerés szavaztatott s helyébe dr. Szom-

mer Antal volt topolyai, ennek helyére dr. Koch orvos választott meg.

8. A megyei közigazgatási bizottságból az év végével kilépett 5 tagnak titkos szavazással leendő megválasztása. Megválasztottak: Fernbach Bálint 96, Harlikovits Károly 96, Latinovits Ernő 95, Pletikoszics Sándor 96, Schlägetter Gyula 96 szavazattal.

9. Az igazoló választmány 5 tagjának — az 1870. XLII. t. c. 22. §-a értelmében megválasztása. Megválasztottak: Czirfusz Ferenc, dr. Alföldy Gedeon, Ertl János, Tripolszky Gyula, ifj. Szalay Károly. A főispán kinevezi elnökké az alispán urat, tagokká dr. Offenheimer Vilmos, Pletikoszich Sándor, Freund Ferenc urakat.

10. A megyei gazdasági választmány 20 tagjának megválasztása. Megválasztottak: Dr. Alföldy Gedeon, Széchenyi Jenő, Latinovits Ernő, Nagy Mihály, Szemző István, Eidl József, Czirfusz Ferenc, Pletikoszich Sándor, Id. Ertl János, Szász János, Rác György, Ziti Róbert, Debelyácsky Izidor, Leibach Péter, Körmeny Gyula, Mezey Károly, Grüber Gyula, Keszeltbauer János, Kelemen János, Krahl Adolf.

11. A megyei állandó választmányban megürült egy helynek betöltése. Megválasztott Latinovits Frigyes.

12. Torda-Aranyos megye közönségének az országgyűlés képviselőházához intézett felirata a megyei tisztviselők nyugdíjazása tárgyában. Tudomásul vétetik.

13. Zemplén megye közönségének átirata, a törvényhatóságoknak a felsőházbani képviseltetése tárgyában Tudomásul vétetik.

14. Sáros megye közönségének átirata a földmívelési és közigazgatási válság elhárítása tárgyában. Pártoló felirat intéztetik a képviselőházhoz.

15. Nógrád megye közönségének átirata a kihágások folytán befolyó büntetés-pénzeknek a megyék rendelkezésére bocsátása tárgyában. Pártoló felirat.

16. Nógrád megye közönségének átirata az izraelita anyakönyvek vezetése és kezelése érdekében szükséges törvényhozási intézkedések tárgyában. Pártolattik s indokolt felterjesztés intéztetik az országgyűléshez.

17. Gromon Dezső ar. a m. kir. honvédelmi miniszterium államtitkárjának — a megye közönsége részétől hozzá intézett üdvözlő iratra adott válasza. Eljenzőleg tudomásul vétetik.

18. A megyei közigazgatási bizottságnak előterjesztése a megyei gyámhatósági szabályrendeletnek akként való módosítása iránt, hogy árva-pénztári kölcsönök házakra ne adassanak. A módosítás, mint szükséges és szükségtelen, mellőztetik annál inkább, mert ezen szabályrendeletek már belügyminiszterileg is meg vannak erősítve.

19. A megyei közigazgatási bizottság és a budapesti kereskedelmi és iparkamarának értesítése a megyei ipartanács rendes és póttagjainak megválasztásáról. Rendes tagok: Krieg Béla, Michelsz János; póttagok: Csirszka Konrád, Mars János. A kereskedelmi kamara részéről rendes tagok: Freund Ferenc, Kapp Márton póttagok: Kaufmann Sándor, Czvipp György. Jegyző: Hauke Imre, helyettes Gertinger Pál.

20. A megyei alispán jelentése a megyei választott bizottsági tagok helyeinek betöltése tárgyában tett intézkedéseiről. Helyeslőleg tudomásul vétetik.

21. Ugyanannak előterjesztése a megyei betegápolási alap évi járulékanak megállapítása és kivétele érdekében Helyeslőleg tudomásul vétetik.

22. Ugyanannak előterjesztése a községi felelős örök megszüntetése és a községi rendőrség szervezése tekintetében. A körvonalaiiban is nagyszerű munkát minden oldalról éljenzéssel üdvözöltetik s mint egy új közbiztonsági és rendészeti éra előhírnöke gyanánt az egész népes közgyűlés által lelkesedve fogadtatik s megtestesülését epkedve várja s óhajtja. A rendkívül érdekes javaslat elveit ismertetni fogjuk.

Ezen alispáni előterjesztést sem a rajta előmlő tárgyilagosság, sem a benne világosan hangsúlyozott azon nézet, hogy csak tervrájj az egész, és nem kidolgozott javaslat, nem mentette meg attól, hogy ellene több rendbeli felszólalás tétessék.

Pál Antal jelez, hogy egy hallásra ily fontos javaslat hozzászólni nem lehet. Szerinte a m. kir. esendőség létszáma kevés, (mit különben a megyei gyűlésteremben az alispán már réglen s részletezve indokolt) mert 76 geogr. mértföldre esik egy. Főbajunk, hogy Horvátország valóságos aziluma a tolvajoknak, mintha csak ellenség földje volna, nem társország. Szerinte a községi esendőség szervezése még mindig csak az írott malaszt stádiumában van. Nem mondja, hogy a hangoztatott alapelvek rosszak, de nem egyoldalúak, sem kimerítők. Sürgős intézkedést követel.

Korbai Károly. A Drávántuli testvéreket itt nem regulázhatjuk. Nagyobb baj az ennél, hogy felelős öreink tulnyomólag — fízettelt tolvajok s a nép mégis ragaszkodik hozzájuk, mert összeszokott velük. Most az örök izolálva vannak egymástól; a javaslat

szerint közös vezetésük lesz, anélkül, hogy többé kerülne a községeknek. Nézete szerint jól van, hogy a községi elöljárók fogják választani a rendőröket.

Rácz György. Szerinte a községi törvény alapján a helyi policia megalkotása az egyes községeknek autonóm joga. Kérdi, mi lesz akkor, ha egyes faluk a régi szisztémához ragaszkodnak? Nem e kellene az új kontemplált intézmény kötelező voltát törvényhozással kimondatni?

Alispán: Konstatálja, hogy előadmányában senki sem kifogásolt elvileg semmit; legfőleg keveslették a részletezést. Hiszen — ugymond — nem is rendszeres elaborátum ez, hanem csak megjelölése azon eszmékörnek, melyen belül a részletes munkálatok ki fognak fejtetni. A végrehajtás iránti aggodalom indokolatlan, s amennyiben rezisztenciát provokál, helytelen és gyengédtelen. A törvényhozás utja hosszú, tehát ahhoz nem szabad folyamodnunk. A sürgősségi indítványt méltányolja, de jövő közgyűlésig amugy is törekszik egész életét mutatni elő. Biztosít mindenkit, aki érdeklődik, hogy szivesen üdvözlendi a részletes kidolgozás munkáit sorában.

Boromisza Tibor azoknak, akik az új intézmény költségeit kontemplálják, megjegyzi, hogy inkább olcsóbbnak hiszi a várt jobb rendszert a jelenlegi rossznál. Például önmagát hozza fel, hogy 1871-ig nem volt képes az akkori alispán a községet ezen alkotmányos kötelességre rászorítani.

Fölteszi a kérdést; elfogadjatik-e ezen elvi általános munkavázlat a magas belügyminiszteriumhoz való fölterjesztés végett? A gyűlés nagy többsége felállással járul a javaslat elfogadásához.

23. A megyei állandó választmányának a megyebeli községek belterületén a köztisztaság fenntartása tárgyában alkotott szabályrendelet tervezete. Felolvastatik s elfogadjatik.

24. Kula községnek a köztisztaság tárgyában alkotott szabályrendelete. Elutasítatik, mert van általános. (Folyt. köv.)

Hírek.

A budapesti országos kiállítás ünnepélyes megnyitása f. évi május hó 2-án lesz, mely alkalommal — mint értesülünk — Rudolf trónörökös, mint a kiállítás protektora fogja Ő Felségét üdvözölni, a mire Ő Felsége felelve — a kiállítást megnyitottnak fogja nyilvánítani.

Pletikoszich Sándor c. kanonok és szónai esperes plébános, esperesi tisztéről leköszönvén, biboros érsekünk által a következő elismerő irattal mentettet föl hivatalától: Szivesen igénybe vettem volna tovább is ily nehéz tisztben ritka hasznos szolgálatait. Azonban Főtisztelendőség iránti szeretetemenél s kifejtett alapos indokainál fogva nem mondhatok ellent leköszönésének az esperesi hivatalról, melyet hivatásgyűlésekkel s az egyháznak tett kiválóan dícséretes tapintattal viselt. Midőn ezért köszönetet mondok, jól megérdemelt esperesi rangját meghagyom s imáiba ajánlottan maradok lekötelezett főpásztor.

Diószeghy Samu kir. segéd mérnök a Beregh-Úgocsa megyei építészeti hivatalhoz kir. mérnökké lón előléptetve, illetve áthelyezve.

Gazd. tudósítók: apatinói járásban: Gräber Gyula, palánkai járásban: Kohn Mór, kulai járásban: Leibach Péter, bajai járásban: Késmárky Kálmán, szabalyi járásban: Szerajlits Péter, zombori járásban: Popovits Sándor.

Pinkovits Kálmán a bajai, Csipkés Benedek a zombori kir. postahivatalhoz gyakornokká nevezettek ki.

Régi pénzeket találtak Brestovác mellett a Duna medrében. E pénzek leginkább rómaiak, s földtalálásuk Schwanfelder tanító érdeme. A pénzeket már elküldötték a nemzeti múzeumnak.

Műkedvelői előadás. Biztos tudomásunk szerint a helybeli 5-ik honvédszászlóalj tetteles és szabadságolt állományu tisztikara a honvédtisztek özegei és árvái nyugdíjalapjának gyarapítására a f. évi tavaszon egy nagyobb szabású műkedvelői előadást — koncert darabokkal egybekötve — fog rendezni. Közönségünk, mely minden jó és nemes célok iránt amugy is fogékony, bizonyára szívesen fog e derék törekvést pártfogolása által gyámoltítani, magának pedig egy ritka és élvezetes este által kellemes szórakozást szerezni. Magáról az előadandó darabokról, valamint a szereplőkről most még nem írhatunk, miután ez megállapítva eddig még nincs.

A hódmezővásárhelyi általános tanító egyesület felhívja a hazai összes községi, felekezeti és társulati tanár- és tanítókat, hogy kerületi orsz. képviselőiket az iránt felkérjék, hogy az alábbi két pontban kifejezett kérelem pártfogásuk által az állami tisztviselők nyugdíjaztatásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása alkalmával kedvező megoldást nyerhessen. 1. Hogy, valamint a törvényjavaslatban az állami tanárok és tanítók teljes nyugdíja 30 évi szolgálatra van alapítva: azonképen alapítsák 30 évi szolgálatra a községi, felekezeti és társulati tanárok és tanítók nyugdíja is, — továbbá, az utóbbiak nyugdíja tétessék az állami nyugdíjjal teljesen egyenlővé. 2. Hogy a tanítói nyugdíj-alap kezelése ne a tanítói nyugdíj-alap terhére, hanem állami hivatalból eszközöltessék.

A belügyminiszter a következő körrendeletet intézte valamennyi törvényhatóságokhoz. Külföldről gyakran oly egyénekre vonatkozó halotti bizonyítványok, esketési és születési anyakönyvi kivonatokat küldenek meg, kiknek magyar honossága nyívan kétséget nem szenved, de községi illetőségük, a név hibás közlése avagy ez okmányok más hiányai miatt meg nem állapítható, minél fogva ezen okmányok rendeltetési

helyükre meg nem küldethetnek, s azokról a rokonsági vagy más magánjogi tekintetben érdekelt felek sem értesülhetnek. Oly célból, hogy az illeték okmányokról az illető felek értesítette, egyszersmind az általuk esetleg adható felvilágosítások nyomán a kérdéses egyének illetősége iránti tárgyalás folytatására támpont szerzetessék, a vallás- és közoktatás- ügy igazságügyminiszter urakkal egyetértőleg abban állapodtak meg, hogy a szóban levő okmányok nyilvántartás s az illetőség megállapíthatóság leendő megőrzés végett az országos levéltárba helyeztessenek el és az azokról vezetőnek jegyzék minden év végével a hivatalos lapban közzététessék. Miről a törvényhatóság tudomással végett értesítették. Kelt Budapesten, 1884. évi december hó 27-én. Tisza, s. k.

A zombori „Népkör” f. é. január hó 11-én, d. e. 10 órakor tartá meg rendes évi tisztújító közgyűlést, mely alkalommal példás rendben és nagy lelkesedés között a következő urak lettek a különböző tisztségekre megválasztva: elnök: Jakobcsics Mihály, alelnök: Stebler Lajos, igazgató: Batori János, jegyző: Kuzmics Lajos, másodjegyző: Weisz Vilmos, pénztárnok: Czinkler Gyula, ügyész: Perviz Sándor, könyvtárnok: Prámer Elek; választmányi tagok: Zsuljevits Demjén, Bunyi Károly, Gottlieb Márton, Bállits Mátyás, Kekezozits János, dr. Pávlovits Simon, Mihelits Péter, ifj. Veszlovsky Péter, dr. Bäumel Ede, Torma József, id. Huber Ignác, Wittkovits József, Bugarszky Miklós, Andráskó Alajos, Pocsay Sándor, Jezdimirovits Lyubomir, Odry János, id. Dsinitz Antal, Czinkler István, Klug Antal, Lang Flórián, Weindl József, ifj. Bosnyák József és Zimmermann Gyula.

Rendőri hírek. Büni József bajmoki lakosnak jan. 10-én egy csillagos pej, kanca, 1 éves, sárcsa orrú és egy 2 éves sötétpej, fekete kanca csikói, mindkettő jegytelen és bélyegtelen elfutottak. — Plancsák Péter keresztúri illetőségű cseléd Veprovác községből, hol szolgálatban állott, gazdája özv. Tóth Katalin kárára 2 frt értékű ingóságok eltolvajlása után, több rendbeli adósságok hátrahagyásával megszökött. Születési éve 1866., gör. kath., termete közép, arca hossz, szeméi kékek, szemöldöke szőke, orra pisze, szája rendes, haja szőke, fogai épek. — Ifj. Berger Jakab bajmoki kereskedő boltján levő üveg ablakot mult évi december 20-án éjjel ismeretlen tettesek benyomták, s a vasajtó kinyitása után a következő bolti tárgyakat loptak el: hat tuat szines zsebkendő, 23 ³/₁₀ sirting bőrt, egy kötet sagrin bőrt, hét teli inget, egy fél tehénbőrt, 15 berlin kendőt, 10 pár harisnyát, két arany gyűrűt, 11 db vörös-kereszt-egyleti sorsjegyet, különféle utalványokat, két tuat tollkést, másfél tuat fésűt, 7 tuat pakton, kanalat, különféle szalagokat, három üveg szilviumot, négy süveg cukrot, kötelezvényeket és váltókat, üzleti főkönyvet, négy gyermekruhát, egy darab üvegvágó gyémántot, egy ablakot és lakatot. Az összes kár 1040 frtra megy. A tettesek egy revolvert hagytak hátra 4 db éles tüllel. — Alsó-Kovil községben Braikov Jásánál egy 2 éves, fekete kanca ló bitangóságban tartatik. Ha tulajdonosa nem jelentkezik, 1885. jan. 18-án elfog arvereztetni. — Menyhárt István petrovoszelei illetőségű cseléd 1882. évi február 13-án 77. sz. a. kiállított cselédkönyve elveszett. — Gál István szabadkai lakos egy 12 éves, bélyegtelen fehér szőrű paripa lóról szóló járlatot; Loncsarovits Mihály ugyan csak szabadkai lakos egy 4 éves, hátulsó ballában 10 bélyegű, pej, mén lóról kiállított járlatot; Szken-dorovits Balázs szintén szabadkai lakos egy 2 éves, pej, mén, csillagos, sárcsaorrú, hátulsó ballában ke-sej, és hátulsó ballában P T bélyegű, továbbá egy fakó kanca, hátulsó ballában C T bélyegű lovakról szóló járlatleveleket elvesztették. — Kovásznai Péter személyes szabadság megsértése miatt II. bíróságilag 1 havi elzárásra ítelt bács-almási illetőségű, 22 éves, nőten, rom. kath., közép termetű, kerekded arcú, kék szemű, barna szemöldökű és hajzatú, molnárségű, ismeretlen helyre távozván, nyomoztatik a szabadkai kir. törvényszék által. — Tomits Mita, lopással vádolt zombori illetőségű 38-39 éves egyén, gör. kel-nős, foglalkozás nélküli, termete közép, erős, arca kerek, haja világos gesztenyeszínű, szeme kékes, bajusza kicsiny szőke, beszél szerbül, keveset magyarul és felette rosszul németül. Nyomozza a zombori járásbíróóság. — Bruder Antal bukini lakos kárára m. évi dec. 15-én 14 db sertést 200 frt értékben ismeretlen tettesek elloptak. — Valter Fábian obrováci lakos kárára mult évi dec. 24-én 26 db juhot, 216 frt értékben ismeretlen tettesek elloptak. — Vojtek Teréz, bajai illetőségű cseléd 1881. évben 161. l. sz. a. nyert szolgálati könyvét elvesztette. — Szerzla Péter, lopással vádolt ismeretlen tartózkodású egyén nyomozandó és elfogatása esetén a legközelebbi kir. ügyészséghez kisérendő, jankováci születésű, nap számos, nőten, rom. kath., 42 éves, közép termetű, gömbölyű arcú, rendes orrú, sárga szemű, közép termetű, kissé kopasz, barna hajú. Nyomozza a zentai járásbíróóság.

Gazdasági tudósítás. Az egész országban, ugy megyénkben is enyhe időjárás uralgott, a vetések fedetlen állapotban vannak ugyan, mindamellett azok állása általában kielégítő, áll pedig az különösen a koraiakra nézve. A tavaszok alá való szántás, ott hol azt a talaj minősége megengedi, folyamatban van. Az enyhe időjárás folytán a junoknak legeltetése ismét lehetségessé vált. Több gazda panaszt emel az iránt, hogy a tengeri az idén nem tartja magát, hanem a görékből rothad. A háziállatok egészségügyi állapota, amennyiben a száj- és körömfájás szünőfében van, általában kielégítőnek mondható.

Nyilatkozat. A „Bácska” 2. számában bizonyos Vörösmarti János panasolja, hogy a „Zombori első temetkezési egylet” által rendezett egy temetés alkalmával a kántorsegéd a neki szánt gyertyát visszautasította, mert ő nagyobb gyertyát szokott kapni s elégetni az elhunyt lelkiüdvösségeért. A temetkezési egylet az elhunyt tagjainak temetkezéséhez szükséges gyertyák szállítását 3 évenként árlejítés útján szokta kiadni egy vállalkozónak, ki is minden temetéshez a meghatározott nagyságú gyertyákat az egylet helyiségébe küldeni tartozik, így aztán nem lehetségessé az sem, mit a tek. szerkesztőség felhozott, hogy t. i. az u. n. halálmadarak a pénzt zsebre vágva, kisebb gyertyákat vásárolnak s osztanak ki a kántorsegéd uraknak. Az

egylet által rendezett temetésen vagyis egyleti tag temetésén mindig egyforma gyertyát kapnak a celebrálók, miért is ily temetésen panaszoló kántorsegéd ur gyertyában megrövidítve nem lett. De az egylet, bizonyos fizetés mellett temetési szerelvényeit s rendezőit nem egyleti tagok temetéseire is átengedni szokta. Ilyen temetés volt mult évi december hó végével is, hol személyesen jelen lévőnk láttam, hogy egy kántorsegéd a neki felajánlott gyertyát visszautasította. Ez alkalommal történtetett a panaszoló kántorsegéd megrövidítése, de ezen temetéshez nem az egylet adta a gyertyákat, s így az egylet ellen a kántorsegéd urnak panaszkodni oka nincs. Ennyit szükségesnek találtam az egylet jó hire fenntartása tekintetéből felhozni. Tisztelettel Huber Ignác, egyt. elnök.

Bélics István begecsi illetőségű 5 ik zászlóaljbeli közhonvéd f. hó 13-án Zomborban elhunyt, egy év óta nem volt halott honvéda a helybeli honvéd-zászlóaljban.

Jankovácon a függetlenségi párt teljes vereségével folyt le az elöljáró választás. Birójelöltjük az ottani függetlenségi kör és párt elnöke, csúful megbukott. Biróvá lett Mészáros Mátyás; másodbiró Nagy Mihály Esküdtékké is mind olyanok lettek, kiket a függetlenségi kör nem akart.

A zombori állami főgymnasium pénz és éremgyűjteményét ujabban szaporítani sziveskedett ifj. Husvéth István ur. Adománya 7 ezüst és 22 rézdarabból áll. Az ezüsből 1 db I. Albrecht porosz herceg pénze 1534-ből; 2 db II. Mahmud török sultán pénze 1808-ból; 1 db magyar pénz 1849-ből; 1 db Victoria Angolország királynéjának pénze 1851-ből; 1 db a sveici kantonok pénze 1875-ből és 1 db I. Vilmos német császár pénze 1876-ból. A rézből 2 db I. Ferenc ausztriai császár és magyar király pénze 1762-ből; 3 db II. Ferenc ausztriai császár és magyar király pénze 1800, 1807 és 1812-ből; 4 db Abdul-Mesid török sultán pénze 1839-ből; 2 db Maria Teresia pénze 1761-ből; 2 db II. József pénze 1781 és 1790-ből; 1 db magyar pénz 1848-ból; 1 db József főherceg Magyarország nádorának emlékérmé; 1 db I. Ferenc József császár és király pénze 1854-ből; 1 db III. Napoleon francia császár pénze 1865-ből; 1 db I. Károly románai fejedelem pénze 1867-ből; 1 db György görög király pénze 1869-ből; 1 db I. Vilmos német császár pénze 1871-ből; 2 db Milan Obrenovits szerb fejedelem pénze 1879-ből. Fogadja a szives adományozó az intézet részéről legmelegebb köszönetemet. Egyben megnyugtatóul jelentem, hogy minden adományról részletezve fog megjelenni a tudósítás időről időre mihelyt a pénzek vagy az érmek meghatározva lesznek. Radics György igazgató.

A sport embereit talán érdekelné fogja, hogy Csekonics Endre gróf zombolyai uradalmában, folyó hó 9-én, 10-én és 12-én tartották az évi nagy vadászatokat. Részt vettek bennök a háziuron kívül: herceg Thurn Taxis Egon, gr. Almásy Dénes, gr. Cziráky Antal, gróf Cziráky Béla, gr. Eszterházy Andor, gr. Eszterházy Béla, gr. Eszterházy László, gr. Festetics Pál, br. Trattenberg Frigyes, Inkey Antal, Inkey István, Jankovich Gyula, Kiss Elemér, Tabak György urak. A vadászat 600 hajtóval történt. Eredmény: 1808 nyúl és 38 róka.

Folyó hó 11-én szép menyegző volt Brestovác. Ugyanis e napon délután 4 kor Rittner Jakab kevermési tanító (Csanád megye) esküdtöt örök hűséget a csinos és művelt Stumpfögger Hermína kisaszonynak, özv. Stumpfögger Martonné leányának. Násznapok voltak a menyasszony részéről: Gausz József, a vőlegény részéről: Stumpfögger Ede. Mint koszorúleányok szerepeltek: Ellenbacher Holzinger Irma Filippováról és Stumpfögger Mária kisaszonnyok.

Gyászhir. Fájdalommal megtört szívvel tudatjuk rokonaink és ismerőseinkkel, hogy Zsigits Miklos Bács-Bodtogh megyei számvevő 1885. évi január hó 14-én délután 3 órakor élte 57. évében rövid betegeskedés után elhunyt. A boldogultnak hült teteme folyó hó 16-án délelőtti 10 órakor a szerb nagy sírkertben fog örök nyugalomra helyeztetni. Zombor, 1885. évi január hó 14-én. Aldás és béke lengjen porai felett! Az elhunytat siratják: Zsigits Lyubica szül. Dudvarszky neje, Zsigits Iván, Mari, Katalin, Milan, Danica, gyermekei.

Szabadkán az e hó végén tartandó rendes közgyűlésen két fontos tisztség lesz választás útján betöltendő: a főkapitányi és az egyik árvaszéki ülnöki állás. Főkapitánynak Hevér Gézát, a mostani helyettest, hihetőleg egyhangulag fogják megválasztani, árvaszéki ülnöknek pedig valószínűleg a jelenlegi helyettest, dr. Milkó Lázart. Komoly ellenjelöltjük még eddigéle nincs.

A bécsi párbaj, mely f. hó 11-én d. e. 11 órakor folyt le. Spitzer Alfred az egyik párbajozó 20 éves jogász s a S. dragonyos ezrednél egy éves önkéntes, a másik Szotyory Béla zombori fiu, 19 éves, s mint a 10. dragonyos ezred önkéntese a 11. huszárezrednél szolgál. Könnyű élesre fent francia kardokkal vívtak. Az előbb nevezett hátán, az utóbbi karján szenvedett könnyű sérülést. A párbaj oka szóbeli becsületsértés volt. A kihívó Spitzer segédei voltak Zuckerhandl Ottó 23 éves orvosnövendék, önkéntes s Kahane Miksa 23 éves műgyemtemi hallgató. Szotyory segédei Rudnyánszky László és Szögyény György egy éves önkéntesek.

Adán az ottani földműves iskola igazgatója, Szobonya Bertalan népszerű gazdasági felolvasásokat tart. A felolvasások eredményeül tekinthető, hogy a különböző politikai nézetek folytán egymástól elszakadt gazdaközönség — egy gazdakörben tömörülend össze. A felolvasó által megpendített eszme általános rokonszenvvel fogadtattott s a megalakulás legközelebb várható.

Ujvidéken „Nase doba” címen új lap indult meg. Szerkesztője Pavlovits Iván.

Irodalom.

Uj zenemű. Mener és Schlenning zeneműkeskedésében Szegeden megjelent: „Szán kirándulás” gyorspolka (csörgőkkel vagy anélkül.) Zongorára két-

és n
kr.
sora
vend
dall
séga

pen
elnö
188
gáló
törv
Sz
erde
köny
meg
dr. S

alei
zsef

hajk
tik
ur
sodi
gula

előt
tiszt
akar

fogt
köt

Ged
Lajo
Puz
Gusz
Már
Hus
Lajo
gyan
Moln
Jánd
rák
Vim
Gyö
Kálm
zsef
Vida
Vojn
Vojn
Wsz
hály

megy
tám
sárt
vazt

A B

folyt
13
ran
véle
pont
élér
bajsa
m. a
kász
küzd
elej
br.
m. a
válas

vén
mot

hog
ig. a
az e
end
Rác
hoss
jété
tesít
mint
kezd
sem
csupa
ruár
beteg
dasá
vette
lemon
tartot
tott m

428
Ma v
össze
mény
része
kalmá
sági e

és négykézre szerző Menner János. Ára két kézre 90 kr. Egy pár csörgő — 80 kr. Az említett mű méltóan sorakozik a szerző eddig irt és közkeveltségnek örvendő szerzeményeibe, amennyiben ennél is sikerült dallamos és díszes kiállítású művet a zenélő közönségnek nyújtani.

Gazd. egyleti közgyűlés.

Szemző Gyula alelnök megnyitván a népes, szépen látogatott ülést, üdvözlöi a megjelenteket. 1. Az elnöki jelentés elismeréssel tudomásul vétetik. 2. Az 1882—84. évi vagyonskimutatás; kiadatik a számvizsgáló bizottságnak. 3. Kelenföldi Széchenyi József kir. törvényszéki elnök közfelkiáltással megválasztatik, Szemző Gyula működő alelnöknek köszönetet szavaz s érdemeit, valamint a többi volt tisztviselőket jegyzőkönyvbe iktattatja. (Helyeslés.) Kijelölt bizottságba megválasztatnak: Barthal József, dr. Alföldy Gedeon, dr. Sztójkovits Péter, Boromisza Tibor, Széchenyi Jenő.

A kijelölt bizottság elnökké Szemző Gyula urat, alelnökké Schmausz Endre alispán és Széchenyi József kir. tszéki elnök urat ajánlja.

Szemző Gyula ur ismételt felkérésre sem levén hajlandó az elnöki tisztelet elfogadni, új kijelölés tétetik s elnöki egyhangulag Schmausz Endre alispán ur kikiáltatik. Első alelnökké Széchenyi József, második alelnökké Latinovits Ernő urak szintén egyhangulag megválasztatnak.

Schmausz Endre. Meghajol a közbizalom előtt s elnöktársai szakértelmében bizva elfogadja a tisztelet. Gyönyörű beszédben, szerényen felajánlja jóakarátát és tehetségeit ezen vitális ügynek.

Széchenyi József első alelnök roppant elfoglaltsága dacára meghajol azért, mert elnök ehhez köti a tisztelet elfogadását.

Választmányi tagok: Szemző Gyula, dr. Alföldy Gedeon, Konyovits Jusztin, Barthal József, Berényi Lajos, Bikár Simon, dr. Boromisza Tibor, Császár Péter, Császár Ferenc, dr. Csicsáky József, Falcione Gusztáv, id. Ertl János, Gombos Gábor, Gottlieb Márton, dr. Guln György, Harlikovits Károly, Husveth István, Jankovich Aurel, Kelemen János, Lalosevits Jakab, Gromon Dezső, Leibach János, Magyar Imre, Majoros József, Millassevits János, Dr. Molnár István Lajos, Molnár (Müller) Gyula, Mihályi János, Szobonya Bertalan, Leovits Gedeon, Neszmírák Ferenc, Popovits Szilárd, Rác György, Rác Vilmos, Br. Rédl Béla, Radimetzky Ferenc, Radics György, Sándor Béla, Dr. Sztójkovits Péter, Sz. Kálmán, Szemző István, Széchenyi Jenő, Traub József, Törk János, Törley Gyula, Varga Agoston, Vidakovich Adám, Vojnits Dávid, Vojnits Lukács, Vojnits Jakab, Vojnits Sándor, Vojnits Simon, dr. Vojnits Pista, Vujevich Zakár, Vukicsevics Péter, Wszentek Lajos, dr. Wolf Kálmán, Weiszmann Mihály, Zsivánovits Samu, Zsuffa Vince.

Végül Rác Vilmos indítványára Sándor Béla megyei főispán urnak, mint az egylet állandó kegyű támogatójára, mindenkor tanusított magas pártfogásáért nagy lekésedéssel jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott.

A Bács-Bodrogh megyei gazdasági egyesület elnökségének jelentése
1882—84-ik évről.

Mélyen tisztelt közgyűlés!

A bács-bodroghmegyei gazd. egyesület a lefolyt évvel fennállásának 13-ik évét töltötte be. E 13 év alatt sokat küzdött léteért: intenciója gyakran megtörtött a mostoha körülményekben, a részvétlenségben. Ezelőtt 6 évvel már-már azon a ponton állott, hogy megszűnjék, míg az egyesület élére állott buzgó férfiak: Gromon Dezső elnök, bajsai Vojnich Jakab ig. alelnök, Szemző János m. alelnök és Rác Vilmos titkár önfeláldozó munkásságának sikerült a sokoldalú nehézséggel megküdeni s az egyesület létét megmenteni. 1882. elején az általános tisztújítás alkalmával elnökké br. Rudich József, ig. alelnökké Vojnich Jakab, m. alelnökké Szemző Gyula, titkárrá Rác Vilmos választattak meg.

E tisztikar megválasztása óta a 3 év letevéen, az alapszabályok értelmében leköszön és számot ad működéséről.

Súlyos csapásként nehezedett egyesületünkre, hogy br. Rudich József elnök és Vojnich Jakab ig. alelnök betegsége folytán képtelenek voltak az elnöki teendők intézésére, az összes elnöki teendő végzése Szemző Gyula m. alelnökre hárult. Rác Vilmos titkár egészsége helyreállítása végett hosszabb szabadság időt vévén igénybe, 1883. elejétől egy évig Zsuffa Vince főgymn. tanár helyettesítette, aki bár teljes odaadással szolgálta az ügyet, mint tanár hivatalos teendői folytán nem rendelkezén elegendő idővel, a legjobb akarat mellett sem tehetett annyit, mint egy oly szakember, aki csupán az egyesület ügyeit szolgálja. 1884. február elején a vál. kivánságára — a még mindig betegeskedő Rác V. titkárt helyettesítendő, gazdaságilag képzett egyén. Rombay Dezső okl. gazda vette át a titkári teendők vezetését, ki is Rác V. lemondása folytán, a m. évi december hó 28-án tartott ig. vál. ülésen rendes titkárnak választott meg.

Egyesületünk tagjainak 1882. jan. 1-én száma 428 volt, e szám a múlt évben felemelkedett 700-ra. Ma van 107 alapító, 115 5 frtos, 310 2 frtos, tehát összesen 532. E látszólagos hanyatlást azon körülmény magyarázza meg, hogy a tagok legnagyobb része 1879-ben, az egyesület újraszervezése alkalmával lépven be, majd 400-nak 6 éves tagsági cvelusa a múlt év végével járt le. Valószínű

azonban, hogy sikerül a tagok számát ismét 700-ra emelni. A taggyűjtést, illetőleg az elnökség a magáról részéről megtett mindent, és tesz ma is. Az egyesület titkára ugyan e célból beutazta a megye egy részét. Felhívásokat, aláírási íveket bocsajtottunk ki. Tek. Schmausz Endre alispán úr kérésünkre szintén kezébe vette az ügyet s ez irányban úgy személyesen, mint a szolgabírók útján minden lehető megtesz. Mintegy 200 aláírási ív még mindig közkezen forog.

Az egyesület vagyoni állapotát illetőleg a pénztárnoki jelentés fog a részletesebben szólni, e helyen csupán a főbb tételekre reflektálunk. Az összes vagyon 16.637 frt 57 kr. Ez összeg a 3 év előtti vagyonnal összehasonlítva, mintegy 3000 frtnyi szaporulatot mutat. Átlagos évi kiadás 4000 frt; átlagos bevétel 4200 frt volt. A vagyon szaporulatot az évi bevételeken felül a takarékpénztárakba helyezett tőkék kamataja képezi. Felemlítjük továbbá a tagdíjhátralékokra vonatkozó a m. év október hó 26-án tartott rendkívüli közgyűlés intézkedését. A tagdíjhátralékok ugyanis dacára a többszöri felszólításunknak; dacára az alispán úr ama szíves intézkedésének, hogy a tagdíjak hivatalos közegek útján legyenek beszedhetők: mégis folytonosan szaporodott, úgy hogy az egyesület több mint 16000 frtnyi vagyonból csak mintegy 50% van realizálva, a többi még mindig künn van. E tény által indítva az említett rendkívüli közgyűlés kimondotta, hogy a künn lévő pénzek beszedése per útján eszközöltessék. A határozat foganatosítására az intézkedés meg van téve, a pénztárnok a hátralékok kiírásán dolgozik s az ügy remélhetőleg 5—10 nap alatt ügyész kezébe adható. Ez eljárás, ámbár a perelésben a lehető kiemlélet fogjuk tanusítani, némelyek részéről valószínűleg idegenkedést fog szülni, de az egyesület érdeke okvetetlen megkívánja azt, mert csupán a tagdíjak nem fedezik a folyó kiadásokat.

Attérve az egyesület működésére, szakonkint fogjuk felemlíteni az egyesületnek a lefolyt 3 év alatt tanusított munkásságát.

Az állattenyésztési érdekek előmozdítására 1882-ben megalakult egyesületünk kebelében a lótenyésztési szakosztály. E szakosztály teljesítette a lótenyésztés emelését célzó díjazást 1883-ban Kulán, 1884-ben Szt.-Tamáson. E szakosztály dolgozta ki a megyei bizottsággal egyetértőleg a lótenyésztést illetőleg ama szabályrendeletet, mely ha életbe lép, igen üdvös hatással lesz megyénk lótenyésztésének emelésére. Az állami tenyészmenek kiosztásánál egyesületünk, mint legilletékesebb közeg, mindég ad véleményt a méntelep helyére nézve. Közbenjárásunkra már több község kapott állami mént. Ó-Sztapár községe információkra az államtól kedvező feltételek mellett tenyészbikát kapott. Az állattenyésztés alapján szolgáló mesterseges takarmánytermelés érdemében feliratot és folyamodást intéztünk a magas miniszteriumhoz, hogy a gazdák közt való kiosztás végett különféle takarmánymagvakban segélyezzen; s örömmel jelenthetjük, hogy kérelmünket a magas miniszterium figyelembe vette s már többször osztottunk ki tagjaink közt kormánytól kapott magvakat. Ugyancsak az állattenyésztés érdekében történt azon intézkedésünk, hogy a gazdasági célokra fordítandó kedvezményes árú só iránt kérelmet intéztünk a miniszteriumhoz. A tárgy — amint a válaszkérelmünkre szólt — tanulmányozás alatt van, s alapos a kilátás, hogy a gazdák e rég óhajtott igénye rövid idő alatt ki lesz elégítve.

A mezőgazdaság és mezőgazdasági iparág kétségtelenül egyik legfontosabb rúgóját, a kiállítások rendezését sem hanyagolta el egyesületünk. A lefolyt 3 év alatt tartottunk egy állat- és gépkiallítás Zomborban, termény- és méhészeti-kiallítás Szabadkán. Mindkét kiállítás — habár anyagilag nem mondható kielégítőnek, mert dacára a magas kormány kegyes segélyének — a szabadkai veszteséggel járt, de erkölcsileg annál nagyobb sikert aratott. Az 1884-ik év folyamán tekintettel a közelgő országos kiállításra; tekintettel arra, hogy megyénk gazdái is nagymérvű előkészületeket tettek a kiállításra; s így siker kockázatása nélkül egy nagyszabású megyei kiállítás rendezése alig lett volna kivihető: nem tartottunk kiállítás. De másrésztől mindent elkövetünk, hogy a folyó évben megnyitandó országos kiállításban megyénk fejlett mezőgazdaságához képest méltóan legyen képviselve.

Szántás- és ekeverseny, melynek főcélja a kisbirtokosok körében a szántásban való ügyesség és igyekezet fejlesztése — tartottunk három, Palánkán, Kulán és Bács-Almásán.

A növénytermelés érdekében életbe léptettük a magfigyelő állomást, mely hivatva van ellenőrizni a gazdák által beszerzendő magvak jóságát és valódiságát. Ezen — mindenestre fontos intézményünket, sajnálattal vagyunk kénytelenek constánálni, hogy a gazdaközönség nem tudja méltatni; alig akad, aki megvizsgálás céljából magokat küldene be hozzánk, holott mi mindent megtettünk, hogy e hasznos intézmény a gazdák tudomására jusson.

Az utolsó 3 év alatt nem szűnt meg az egyesület részint közvetlen, részint közvetve pénzzel, ösztöndíjjal mozdítani elő mezőgazdasági érdekeinket. A kiállításokon, versenyeken, lódíjazásokon az egyesület úgy a saját pénztárából, mint a kormány és egyesek által adományozott pénzdíjakat osztott ki. Haasz Ferenc, veprováci tanító közbenjárásunkra kendertörő gépecért a magyar kormánytól 500 frtnyi segélyben részesült. Kolacsek János apatini lakos által feltalált kendertörő gépet az egyesületünk kebeléből kiküldött bizottság megvizsgálta és miután segélyre ajánlotta, az intézkedést megtettük a segély iránt. Az első magyar általános biztosító társaság két évre évi 400 frt ösztöndíjat ajánlott fel egy gazd. akadémián tanuló megyénkbeli ifjú számára, mely ösztöndíj a gazd. egyesület ig. választmánya által, nyílt pályázat útján ifj. Nagy János nemes-militicsi illetőségű tanulónak adatott meg. Bayer Vilmos bajai illetőségű állatorvostan hallgató közbenjárásunkra a kormánytól 100 frt évi segélyben részesül.

Nem hagyhatjuk említés nélkül ama gazdasági szempontból fontos mozzanatot, miszerint egyesületünk törekvése, hogy megyénk valamelyik alkalmas pontján egy, a kisbirtokos osztály gazdasági kiképzését célzó iskola létesüljön — megtestesült. Inscenirosásunkra a kormány és Ada mezőváros nagylelkűségéből már fenáll a kor minden igényeinek megfelelően berendezett földmives iskola s már f. évi február hó 1-én meg is nyílik. Egyesületünk, hogy anyagilag is hozzájáruljon az üdvös intézményhez, egy 2 évre szóló, összesen 300 frtnyi ösztöndíjat adományozott egy tanuló számára.

Földmívelési érdekeink megóvása szempontjából oly fontos biztosítási ügyet sem mulasztottuk el felkarolni. A biztosítási kedvet nagyban előmozdítja az első magy. ált. biztosító társasággal kötött szerződésünk, mely szerint egyesületünk tagjai a különféle biztosításoknál tetemes % kedvezményben részesülnek, a lefolyt 3 év alatt is érvényben volt s körülbelül a tagok 60%-ka igénybe vette a kedvezményt.

Egyesületünk életében további fontos mozzanatot képez, hogy az orsz. gazd. egyesületek szövetkezete ülésén részt vettünk s a szövetkezett eszméje és célja által vezéreltetve, a többi egyesületek példájára 200 frttal szintén az alapító tagok közé léptünk.

Minden gazd. dologban hozzánk intézett kérdésre az egyesületi titkár készséggel adott felvilágosítást.

Az adminisztratív köréből van szerencsénk jelenteni, hogy az utolsó évben tartottunk 2 közgyűlést, 4 választmányi ülést és 1 értekezletet. Elintéztünk 236 drb folyó ügyet. Az egyesület tagjaival, miniszteriummal, hatóságokkal, községekkel, társesegesületekkel 500 levélben, átiratban, felhívásban stb. érintkeztünk. A miniszterium közérdekű leiratait, üléseink jegyzőkönyveit, felhívásainkat a megyei lapokban rendszerint közzé tettük. A miniszterium, társesegesületek vagy egyesek által küldött több példányú brochurókat tagjaink közt kiosztottuk.

Ezekben kívántuk a lefolyt 3 évi működésünk rövidre vont vázlatos képét adni. Talán önhietség volna azt mondanunk, hogy sokat tettünk, teljesen betöltöttük az egyesület programját, de azt tiszta lelkiismerettel elmondhatjuk, hogy a mennyire a nem épen kedvező körülmények, a nagymérvű részvétlenség s ama csapás, hogy egyesületünk tisztviselői közül háromnak tevékenysége megtört betegségén — a mennyire megengedte, megtettünk minden lehetőt. S már nem egy gyümölesét élvezzük az egyesület tevékenységének. — Hisszük s reméljük a jövőben a tagok kellő erkölcsi és anyagi támogatása mellett e praktikus irányú egyesület teljesen be fogja tölteni a szerepet, melyre kiválóan földmíveléssel foglalkozó megyénkben hivatva van.

Kérjük a tisztelt közgyűlést, méltóztassék jelentésünket tudomásul venni.

Kelt Zomborban, 1885. évi január hó 15-én.

Rombay Dezső s. k., Szemző Gyula s. k.
titkár. alelnök.

Közgazdasági érdekeink.

A képviselőházi tárgyalások megkezdődtek. A földmívelési, ipar- és kereskedelemügyi tárca budgetjét vitatják meg legelőször.

Nincs ember Magyarországon, aki ne érezné azon súlyt, fontosságot, melyet e tárcának tulajdonitanunk kell, hisz ezen fordul meg anyagi jólétünk, erre kell a legnagyobb súlyt fektetnünk, hogy most, midőn a gazdasági krízis lépteit már-már halljuk, elkészülve találjon bennünket egy netáni válság.

Deák Ferenc 1867-ben ezt mondotta: „Az államgazdák s az államok mindenütt igyekeznek a kereskedelem bilincseit lassanként egymásután felszabadítani. . . Tudjuk, hogy az európai kereskedelmi politika oda van irányozva, hogy minél nagyobb vámterületek alakittassanak addig is, míg a világ teljesen bevezethet a szabadkereskedés révpartjába.”

Ezzel indokolta a 67-ben megszavazott közös vámterületet. Tehát a szabad kereskedés eszméje lebegett

szeme előtt. Igen fontos ez Magyarországra, de különösen Bácskára nézve, melyet valamikor Európa éléskamrájának szerettek nevezni.

A körülmények bizony változtak s azok a dolgok, melyek most Franciaországban s Németországban a szőnyegen forognak, igen élénken érdekelik a magyar s különösen a bácskai gazdát is.

Franciaországban a gabona- s lisztvám fellemlésével foglalkoznak; érzékeny csapás lenne ennek keresztülvitele ránk nézve; különben a magyar kormány mindent elkövet a terv elejtésére. Sokkal fontosabb azonban Bismarck hg. legutóbbi nyilatkozata, melynek nagyfóntosságában már csak azért is, mert Bismarck mondta — nincs bizony okunk kételkedni. E nyilatkozatot a kivándorlási ügy tárgyalásakor tette. Richter képviselő azon kérdésére, hogy miként véli a birtoktalanságot a túlterheltségtől megóvni, azt feleli, hogy a terhek csökkentése és terményeik kelendőségének emelése, azaz a védvámok által. Tehát védvamos rendszert proclamált Bismarck! Lesújtó ez ránk nézve, ha tekintetbe vesszük azt, hogy ezáltal Németországból is — hova eddig nagy nehezen csak bejuthattunk — lassan-lassan kiszoríthatnak nyersterményeink. S így az a magasztos eszme, melyet szabadkereskedésnek nevezünk, mindig nagyobb akadályokat talál, mindig szűkebb határok közé szorul a magyar gazda vesztére. Hiszen eddig csak ment valahogy, mert buzánkat nem nagyon vámozták meg s nem nyomták le a tiszta hasznot a termelési árig s így a magyar buza jól állt a verseny; de mi lesz akkor, ha deficitel lesz kénytelen dolgozni s hozzá még az óriási világversenyben részt venni.

Igen rosszul esik nekünk a reakcionárius áramlat keletkezését jelezni. Szabadkereskedés helyett — mint azt Deák várta — védvamos rendszernek keletkezésére viradtunk. Ezt kell szemügyre venni honatyáinknak a földmivelési terca budgetjének tárgyalásakor. Nekünk mindent el kell követnünk, hogy a nemzetek a védvamos teoriával szakítsanak, mert különben még az óriási világversenyt is hozzászámítva, veszve lehetünk.

Ipar, kereskedelem s földmivelés kifejltsége egy nemzet anyagi boldogulásának alapja. Ha mind a három a helyes arányban van kifejlődve, úgy ez az ország gazdasági válságokat fűtyörésze élhet át. Anglia ugyan nem sokat törődik avval, ha nem teremnek nyers terményei, ott van ipara. Így van Franciaország, Németország, sőt még Ausztria is. De nem így mi. Iparunk kezdetleges — ennek dacára azonban halad — de azért nehezen lehetne azt állítani, hogy egy a mezőgazdaságban kiütközött válság esetében iparunkra nyugodtan támaszkodhatnánk. Kereskedelmünk ennek következtében szintén nem állhatja ki a versenyt s így marad még hátra a mezőgazdaság. Csakugyan földmivelő nép vagyunk. Ha egy esztendőben a föld nem nyújtja nekünk a megélhetés eszközeit, meg vagyunk akadva, nem tudjuk azt pótolni s előre kell élünk, minek sajnos következményei aztán minden bizonynyal beállanak.

Könnyű volt akkor még, mikor Európa ránk szorult, könnyű volt akkor, mikor Bácsország buzája a legkeresettebb volt, könnyű volt akkor, mikor még alig voltak versenytársaink. A magyar azt gondolta, hogy így lesz mindig, de meg a százados osztrák abszolútizmus nem engedte, hogy kifejlett ipart és így kereskedelmet is teremthessünk. Alig tudtuk vevőinket kielégíteni Isten áldásával: a buzával.

De másként áll a dolog most. Amerika szűz földjei eke alá kerülnek s akkora tagokban termelik a buzát, mint Bács megye. A földet potom árért lehet venni, a termelési költség is roppant olcsó s a szállítás a tengeren is alig jön tekintetbe.

Az amerikai termelő olcsón előállított s szállított nyersterményeivel gyorsan ott terem Európa piacain s versenye nem lesz nehéz a sok termelési költséget igénylő, nehezebben szállítható és sokszor bizonyos tekintetekben rosszabb magyar termékekkel. De nemcsak Amerika; ott van Oroszország, sőt mióta a szuezi csatorna megnyílt, India is; roppant erőszítéseket kell a magyar termelőnek tenni, ha verseny képes akar lenni. Mint a sáskák a földet, úgy lepi el a sok buza a világpiacokat, hol a magyar az öt megillető helyet csak roppant költségek útján foglalhatja el. S örüljön, ha megkapja a termelési költségeket a középkereskedésben.

Főkövetelmünk a buza, melyet roppant tömegben termelünk már csak a többi gabonaművekhez képest is. S ez a nagy baj. Jöjjön a buzára egy nagy rozda vagy szárazság . . . stb., a 10,000 holdastól le a fél fertály telkesig, mind fenn van akadva. Szerencsére, hogy a nyers termények előállításához szükséges gépek, szóval a technikai eszközök gyártása és felhasználása elég nagy lendületet vett az utóbbi időkben, de ismét nem akkorát, hogy e tekintetben a külfölddel versenyehetnénk. Egy óriási versenynyel állunk itt szemben, mely még szövetkezik a védvamos rendszerrel. Megérzi ezt Bácska különösen, de megérzi egész Magyarország.

Törpeként állunk itt szemben egy dühöngő óriással s ha nem kerülnék ki ügyesen támadásait, nem aknáznák ki helyzetünket, nem veszünk elő minden mentő és segédeszközt: úgy veszve vagyunk.

Az ipart s evvel karöltve a kereskedelmet, minden áron azon fokra kell emelnünk, a melyen bátran kiállhatunk a verseny hatalmas szomszédainkkal. Ez lehet minden józan politikusknak legfőbb törekvése; ipar nélkül mai napság állam nem létezhetik; ipar nélkül nincs meg az az erős alap, melyre egy nemzet a gazdasági krízisek alatt biztosan támaszkodhatik. Igen, ez így áll. De mielőtt a távolabbi cél eléréséhez minden erőnkkel hozzáfognánk a közelebbi — s a tekinteten kívül hagyás esetében ránk végzetessé válható — célt kell megvalósítani s e mellett a távolabira is a lehető legnagyobb gondot fordítani.

S mi az a közelebbi cél? Mint említettük mezőgazdaságunk roppant házagos s ugyszólván egyedül a buza képezi jeles produktumunkat, holott nekünk azt kellene célnul kitűzni, — hogy a mezőgazdaság terén belterjes gazdálkodást folytassunk. Ki kell emelnünk mezőgazdaságunkat az egyoldalúságból s ennek minden terét fejleszteni első célunk legyen. Ha már a külföldiekkel versenyképes ipart nem teremthetünk egyhamar-

jában úgy mezőgazdaságunkat kell a lehető legfejlettebb tennünk. Ez legyen legközelebbi célunk. A lehető leghelyesebbek kormányunk azon intézkedései melyek a borászat, lótenyésztés, erdőművelés, kertészet, sajt és tej produkálás, szesz gyártás, sertés tenyésztés stb. fejlesztésére irányulnak. Ha egy téren működünk, úgy az észszerű következtetés, hogy az ezen levő minden alkalmat felhasználjunk, minden ez- közt megragadjunk, mely anyagi jólétünket bármily mértékben is képes megszilárdítani a netán bekövetkezendő válságok becsületes kiállása szempontjából.

En azt hiszem, hogy az, aki legelőször mezőgazdaságunk belterjes működését sürgeti az a helyes uton jár, azon egyszerű oknál fogva, mert itt lehet legelőször sikeresen működni s mert erőteljes nemzeti ipar kifejltsége bizony többször elérhet a krach. Holott belterjes mezőgazdaság mellett — ha iparunk nem is oly fejlett — szembeszíllhatunk a veszéllyel.

A buza produkálása mellett a mezőgazdaság többi — ránk nézve oly előnyös — ágait is kell harmoniában fejleszteni.

Ugy hiszem senki sem fogja kormányunk e téren való eddigi fáradozásait s az elért eredményeket is kicsinyíteni; utalok különösen a lótenyésztésre, melyet hála Istennek szép sikerek koronáznak. A feladat nagy része azonban még hátra van.

Legalkalmasabbnak tartjuk az időt most — midőn a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium budgetje tárgyalatik — arra, hogy az ország képviselői e kérdéseknek mélyére tekintsenek s azt tisztába hozzák, mit hogy elmulasztani nem fognak azt bizton reméljük s hisszük.

A vita igen élénken indult meg s már is kiváló szónokok fejtegették nézeteiket. Horváth Gyula, e kitűnő szónok kezdte meg a vitát, gyönyörű elvi magaslaton álló beszédével, élénken járult hozzá az eszmék tisztaságához.

Utánna gróf Károlyi Sándor mondott igen érdekes valóban szónoki magaslaton álló praktikus irányú beszédet. Gyönyörűen fejtegette az óriási versenyt, melyben Amerikán kívül India, Afrika s Ausztrália is részt vesznek. Szólt a közgazdasági bajok törvényhozási úton való orvoslásáról, a váltó visszafélésekről, a bevándorlások megszorításáról, a vidéki hitelszövetkezetekről. Egyben azonban nem érthetünk egyet gróf Károlyi Sándorral t. i. a világversenynek európai gabonavámokkal való megszüntetésében s szívesen csatlakozunk Ulmann ur fejtegetéséhez, ki az egyoldalú termelés megszüntetésével azaz a belterjes mezőgazdasággal véli az orvoslást.

Széchenyi miniszter szólt az ülés végén; beszédére lehetőleg még visszatérünk.

Baloghy Ernő.

Idegen szavak helyesírásáról.

Valóban feltűnő jelenség, hogy a sajtóban mily különféle és következetlen helyesírásokat követnek az idegen szavakat illetőleg s mondhatom, hogy napilapjaink majdnem kivétel nélkül az említettet bajban szenvednek.

A vád merésznek látszik, de jogosult. Tessék a lapokat átnézni s mindenki rektifikálni fogja e mondatomat. S miért hibáznak? — mert nincs határozott elvük, amely szerint írának.

Az idegen szók helyesírását illetőleg, nézetem szerint három szabályt lehet felállítani.

1. A latin szavak úgy irassanak ki, amint kiéjtetnek, avagy tartassék meg az eredeti orthografia.
2. Oly népek orthografiája, amelyek szintén a római jegyeket fogadták el, minden változtatás nélkül vétessék át.
3. A többi népek szavai pedig, amelyeknek írásjelei elütők (görög, török etc.) a fonetikus elv szerint irassanak.

Téves azonban, az első pontot illetőleg, mindkét helyesírási elv együttes használata. Hibás, ha azt írják: „personál unióból folyó dualizmus”, „conserváló”, „föderalizmus” etc.

A máodik pont ellen nem igen szoktak véteni. Az ide tartozó szavaknak a fonetikus elv szerint való írása, mint ezt a „Budapesti Hírlap” is teszi, könnyen felfogható okokból határozottan elvetendő.

A harmadik pont ellen szintén sokan vétenek; többnyire a német és latin helyesírást követik, pl. Aristides (Arisztidesz h.), Argos (sz. h.), chinai (sinai h.) etc.

Valóban sajnós, hogy az egész magyar sajtót ily kiáltó és igen blamálo hibákra kell figyelmeztetni, s csodálatos, hogy eddig ez ügyben mi sem történt. Pedig csak a szerkesztők akaratan múlik, hogy az ily bajok megszűnjenek!

Thim József.

Dalok.

I.

A pacseri toronytető de fényes,
A kisasszony de rátartós, de kényes,
Mi haszna, hogy ragyog szeme sugára,
Rá se néz a szegény ember fiára.

Megzörög a kiszáradt nád a réten,
Kincs aranyom, se vagyonom nincs nekem.
Kincs aranyom, dús vagyonom ha volna:
A kisasszony, jaj de hozzám hajolna.

Van egy szívem, drágasággal betelve,
Égig erő, hű annak a szerelme.
Nincs annyi kincs a királynak kezébe
A miért ezt odaadnám cserébe

Szép kisasszony nem hallott még felőle,
Egyet mondok, kettő lehet belőle.
Ezt a szívet odadom egy szavára,
Nézzen rá a szegény ember fiára

II.

Felleg pihen, ha az eget megszta,
De messze van a katymári szép puszta.

Képzeletem ott pihen meg gyakorta,
A bú, a gond, ha már földig tiporta.

Száll a felleg, száll a szellő messzire,
Kékes vízű, habos Duna szélire.
Száll a lelke gyorsabban mint a felleg,
Kékszemű lány hő kebelén pihen meg.

Mint ha harmat hull az alvó világra,
Ugy megéled boldogságom virága,
Édes a szó kék szemű lány ajkíru,
Száz életnek üdve, kéje rám borul.

Hogyha szeret az a kis lány valóban:
Menyországot adok rá foglalóban,
De ha szeret csalogatón, hitetón;
Akkor jobb lesz: ássátok meg temetőm.

III.

Patak malmon befagyott a kerek,
Vigyázz rózsám, szólnak az emberek,
Rágalom száll feketén, sötétén,
Mint a varju a téli vidéken.

Ha szeretsz is, ne mutasd, ne beszéld,
Rossz a világ; szava öl, szeme sért,
Hogy szerelmünk üdvöt osztogató:
Nem tudja más, csak az égbe lakó.

Majd ha szíved szivemmel összeforr,
Jó tanyát ad egy csendes kis bokor,
Boldogságtól remeg az ajkunk,
A világon nevetünk, kacagunk.

Vigan zörg a vizen a kis malom,
Borulj reám csillagom, angyalom,
Körülöttünk az öröm zaja kel,
Száz menyország — ha adnák — a' se kell!

Kajabusz.

Hasznos tudni való.

Idősebb fák átültetésére nem rossz eljárást ajánl Hetschold a „Pom. Mon.”-ben. Miután ugyanis gyakran igen nehéz dolgot ad idősebb fákat úgy kivenni, hogy a föld gyökereiben maradjon, Hetschold oly eljárást ajánl, melynél a földgomolyok a gyökereken maradása nem épen nélkülözhetlenül szükséges. Erre nevezett következőleg jött rá: Hetschold kertjében több oly 20 éves s vadonra nemesített gúlaalakú fa volt, a melyek buja vegetációval bírtak, igen erős hajtásokat hoztak, de termést egyáltalában nem hoztak. Hogy e fákat Hetschold termésre kényserítse, a törstől 80 cm. távolságra körülásta a gyökereket az ásóval körben levágta és a gyökér végeket késsel simára metszette. Véletlenségből néhányat ezen idős körtefákba más helyre kellett jövő évi ősszel átültetni. Előbbeni átültetések eredménye után itélve, nem sokat bízott Hetschold az átültetés sikerében, miután azonban látta, hogy a simára metszett gyökérek számtalan hajtásgyökereket képeztek egy év alatt, mégis reménykedni kezdett. — A gyökertalaj-gomolyt átvinni itt sem volt lehetséges; átvitték tehát föld nélkül új helyére, hol a gyökerekre jó termékeny laza földet dobott. A vastagabb gyökereket ismét visszametszették s a fák tövét jól megtiporták. A koronát nem metszette meg Hetschold s a jövő tavasszal is csak mérsékeltet alkalmazta a metszést és ime első évben a fa keveset hajtott, a másodikban pedig telve volt a legszebb körtefákkal. Ha tehát öregebb fát akarunk átültetni, az ültetést megelőzőleg tavasszal jó lesz 80 cm. távolban körben gyökereit visszametszeni s csak így ültetni át a jövő őszi, vagy tavasszal.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNAR ISTVAN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

NYILTTÉR. *)

A t. c. szabómester urak különös figyelmébe ajánljuk **Grün Lajos Budapest**, Erzsébetvár 2. sz. a. lévő s legjobb hírek örvendő gyapjuszövet és szabókellékek gyári raktárát. Nevezett cég gyári áron árusít nagyban és kicsinyben, s különösen feladatává tette, hogy választékú mintakártyák kiosztása által, a t. c. szabómester uraknak lehetővé tenni, hogy vevőiket jól és a legolcsóbban kiszolgálhassák, a nélkül, hogy tetemes költséggel járó nagy posztóraktárt lennének kénytelenek tartani. A közeledő tavaszi és nyári idényre szóló mintakártyák f. évi február hó első felében küldetnek szét, s azoknak megküldéséért közvetlenül fentnevezett cég az idő rövidsége miatt minél előbb megkeresendő.

*) Az e rovatban közlötökért nem vállal felelőséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

Zombor szab. kir. város gazdasági küldöttsége által ezennel közhírré tétetik, miszerint a városi szolgazemélyzet és rendőrök részére szükséges 2290 frt 10 krral előirányzott ruhaneműk és szerelvények beszerzése iránt az árlejtés folyó évi január hó 22-én délelőtt 10 órakor a városháza kistermében fog megtartatni.

A feltételek és minták a városi számvevősnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.
Zombor, 1885. évi január hó 10-én.

Vukicsevics Péter,
tanácsnok.

Hirdetmény.

A zombori Takarékpénztár t. c. részvényesei
 1885-ik évi február hó 15-én délelőtt 9 órakor
 Zomborban az intézet tanácskozási termében tartandó
XVII-ik RENDES KÖZGYŰLÉSRE
 ezennel tisztelettel meghívtnak.

A közgyűlés fargyai a következők:

1. Közgyűlési elnök választása.
  2. Igazgatói jelentés az 1884-ik évi üzlet eredményeiről.
  3. Az 1884-ik évi számadások és mérleg jóváhagyása és a tiszta jövedelem feletti intézkedés.
  4. Igazgatói javaslat, hogy egy ártézi kút elkészítéséhez Zombor város közönségének 15,000 forint a rendelkezésre álló külön alapból felajánltassék.
  5. Mártonfi Károly urnak elköltözés folytán beadott lemondása a felügyelő bizottsági elnökségről.
  6. Az alapszabályok 10-ik és a kölesönügyletekre vonatkozó néhány szakaszának módosítása.
  7. Az igazgató és aligazgató választása.
  8. Az igazgató és aligazgató fizetésének újbóli megállapítása.
  9. A második pénztári segéd fizetésének felemelése 100 frttal és a takarékpénztár által befizetendő adók és bélyegdíjak megtérítésének elengedése a tisztviselők és szolgákra is kiterjesztessék.
  10. 12 választmányi tag választása.
- Az 1884-ik évi mérleg és alulírott igazgatói jelentés ügy az alapszabályokra vonatkozó javaslat, a t. c. részvényesek által a közgyűlés előtt 8 napon az intézet helyiségeiben betekinthetők. Zomborban, 1885-ik évi január hó 14-én.

Barthol József s. k.,
igazgató.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Schnitzer és Karfunkel budapesti cég végrehajthatónak Kohn Mór csonoplai lakos végrehajtást szenvedő elleni 441 forint 30 kr. tőkekövetelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Csonoplán fekvő, a csonoplai 1171. sz. tjkvben A. I. alatti 392. hr. 358. öi. sz. ház és beltelekből Kohn Mórt illető jutalékára 330 forint és ottani 1171. sz. tjkvben A. II. alatti 393. hr. sz., 63 öi beltelekből Kohn Mórt illető jutalékára az árverést 6 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1885-ik évi március hó 4-ik napján délelőtti 9 órakor Csonopla községhez tartozó megállapított nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1884. évi szept. hó 4-ik napján.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

A beteg állatok sajnálatra méltók!

A gazdasággal foglalkozó közönség szives figyelmébe ajánlom, már is igen nagy kelendőségnek örvendő

ÁLLATI GYÓGYSZEREIMET

a melyek egy nagyobb gazdaságban sem mellőzendők.

Ló-por. Ezen por feltűnő hatással van, keheesség, étvágyhiány s általában mindenféle belső betegségeknek, továbbá jó húsbant, erőben tartja a lovat s tüzet ad.
Ára: csomagonként 35 kr, tíz csomag 3 frt, egy kilo 1 frt 20 kr.

Marha-por. Ezen por kitűnő hatással van a gyomorra, mely az emésztést elősegíti, a vért tisztítja és a tej fejlődését elősegíti. Ezen por használatát által n m jöhét elő erőfeszés vagy felpuffadás.
Ára: csomagonként 35 kr, egy kilo 1 frt 20 kr, tíz kilo 10 frt.

Disznó-por. Ezen por előidőzi a zabálási kedvet, minek következtében híznak, s egyáltalában minden betegségnél hasznos.
Ára: csomagonként 15 kr, kilonként 1 frt 30 kr, tíz kilo 11 frt.

Csirke epe lekvár. Minden szárnyas állatoknál használható, a mageledel közé keverendő, elősegíti az étvágyat és megszünteti a dögvétsz.
Ára: egy kis tégely 40 kr, nagy tégely 80 kr.

Birka-por. A birkákat megmenti minden lehető bajtól, feltűnő élénkséget kapnak.

„Restitut fluidum“ lovaknak. **Ára: egy üveg 1 fél liter 1 frt, egy liter 2 frt.** Minden üveg el van látva használati utasítással.

Kapható
MICHELS GYULA,
 gyógyszerész
ZOMBORBAN.

A beteg állatok sajnálatra méltók!

GOLDFAHN SÁNDOR
 díszmű- és rövidárú-kereskedésben Zomborban
 kaphatók:

Tombola- és Jux-tárgyak nagy választékban.

Báli legyezők, virágok, úgy mint ruhadisz, keztü, csipke, csipkeszövetek, fűhü. Entré gallér, sanikia kendők, rüsek, legújabb kiállításban.

Cotillion- s karnevál tárgyak, igen olcsó áron s pontos kiszolgáltatással mellet. Vidéki megrendeléseknél csak az ár megállapítása kéretik. Izlésteljes összeállításról gondoskodva van. Nem tetsző tárgyak visszafogadtatnak postafordultával. 3-3

5. sz./b. m. 1884.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kir. közjegyző részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Löbl József cservenkai lakos kérelmére a hódásghy kir. járásbíróág 3003/p. 1884. sz. a. 1884. évi december hó 10-én kelt végzésével nevezettnek a karavukovai határon a Mosztonga partján 600 kérés kúpokban rakott mintegy 25,000 kéve nádjára — melynek értéke 2000 frtra tétetik — az önkényes bírói árverést elrendelte, minek folytán alulírott, mint az árverés foganatosítására bíróság kiküldött, ennek megtartására 1885. évi január hó 26. napjának délelőtti 9 óráját, illetőleg folytatatólagos napjait a helyszínére határidőül tűzöm ki s erről a venni szándékozók azzal értesitem, hogy a nád 600 kérés kúpokban készpénz fizetés mellett a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Kelt Hódásghon, 1885. évi január hó 5-én.

3-2

Mezey Zsigmond
kir. közjegyző.

Hirdetmény.

Az „ada-moholyi egyesült takarékpénztár“
 értesíti részvényeseit, miszerint az 1884-ik évi
RENDES KÖZGYŰLÉSÉT
 1885. évi február hó 15-én d. e. 9 órakor
 saját helyiségében megtartandja.

Napirend:

1. Az igazgató és a felügyelő bizottság jelentése.
  2. A zárszámadás és a mérleg bemutatása és a felmentvény megadása.
  3. A nyereség felosztása.
  4. A választmány és felügyelő bizottság kilépő tagjai helyett új tagok választása.
  5. Elnök és igazgató választás.
  6. A hivatalnokok nyugdíjaztatására vonatkozó javaslata, a múlt közgyűlésből kiküldött bizottságnak.
  7. Indítványok.
- Jegyzet:** Az alapszabályok 56. §-a értelmében csak azon részvényesek bírnak szavazati joggal, kik részvényeiket a közgyűlés előtt 8 nappal bemutatják.
- Adán 1885. évi január hó 11-én.

A választmány határozata alapján:

Gyetyay Béla,
választm. tag s jegyző.

3-1

Poppovics Szilárd,
elnök.

HARLANDER
 kötőfonala és orsócérnája
 (Strickgarn.) 14-7 (Spulenzwirn.)

A bécsi és párisi
 világtárlaton a leg-
 első díjakkal kitün-
 tetett.

Kitűnő minősége miatt
 közkedvelt.

A kötőfonál
 gyári jegye.

Az orsócérna
 gyári jegye.

Kaphatók a haza minden nagy- és
 forgalmas kis-kereskedésében.

